

"Les pauvres" par Picasso

Les indigents de la terre

Pauvres ou pas pauvres?

La Bible présente parfois des contradictions que la tradition orale résorbe selon sa méthodologie. Ici la contradiction se situe à quelques versets d'intervalle. Rachi propose une lecture pour dépasser le paradoxe.

דברים פרק טו

(ד) אפס כי לא יהיה בך אביון כי ברך יקוק בארץ אשר יקוק אלהיך נתן לך נחלה לרשתה:
 (ה) רק אם שמוע תשמע בקול יקוק אלהיך לשמר לעשות את כל המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום:
 (ו) כי יקוק אלהיך ברכך כאשר דבר לך והעבטת גוים רבים ואתה לא תעבט ומשלת בגוים רבים ובך לא ימשלו: ס
 (ז) כי יהיה בך אביון מאחד אחיך באחד שעריך בארצך אשר יקוק אלהיך נתן לך לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך מאחיק האביון:

רע"י

(ד) אפס כי לא יהיה בך אביון - ולהלן הוא אומר (פסוק יא) כי לא יחדל אביון, אלא בזמן שאתם עושים רצונו של מקום, אביונים באחרים ולא בכם, וכשאינ אתם עושים רצונו של מקום אביונים בכם.

Deutéronome chapitre 15

4- A la vérité, il ne doit pas y avoir d'indigent chez toi; car l'Éternel veut te bénir dans ce pays que lui, ton Dieu, te destine comme héritage pour le posséder.
 5- Mais c'est quand tu obéiras à la voix de l'Éternel, ton Dieu, en observant avec soin toute cette loi que je t'impose en ce jour.
 6- Car alors l'Éternel, ton Dieu, te bénira comme il te l'a promis; et tu pourras prêter à bien des peuples, mais tu n'emprunteras point; et tu domineras sur bien des peuples, mais on ne dominera pas sur toi.
 7- Que s'il y a chez toi un indigent, d'entre tes frères, dans l'une de tes villes, au pays que l'Éternel, ton Dieu, te destine, tu n'endurciras point ton cœur, ni ne fermeras ta main à ton frère nécessiteux.

Rachi (Troyes 1040 – 1105)

A la vérité, il ne doit pas y avoir d'indigent : plus loin il est dit (verset 11) : "l'indigence ne cessera sur la terre" ? Si vous faites la volonté divine, la pauvreté sera chez les autres, et non chez vous. Si vous ne faites pas la volonté divine, la pauvreté sera chez vous.